

Asia: VN/5386/2020-VM-152

Lausuntopyyntö ehdotuksesta julkisen hallinnon API-periaatteiksi

1.1 Tarjoa ja hyödynnä tietoja pääsääntöisesti ohjelmointirajapintojen kautta

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

Käytännössä kaikki kaupungin prosesseissa ja niistä muodostuvat tiedot pitäisi olla yhtenäisesti hyödynnettävissä ja analysoitavissa. Toki henkilötiedot poistettuna. Täten myös kaikista operatiivisista järjestelmistä tulisi olla API-rajapinta.

1.2 Määritä ohjelmointirajapintojen tarjoamiselle ja hyödyntämiselle tavoitteet ja hanki riittävät resurssit

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

Tavoite jatkossa tulee olla se, että jokainen uusi tietojärjestelmä sisältää avoimen API-rajapinnan. Riippumatta siitä onko pilvipalvelu vai ei. Olemassaoleviin se voidaan lisätä, mutta jos kustannus on kohtuuton jää se tekemättä.

1.3 Varmista hankinnoissa yhteentoimivuus muiden tietojärjestelmien kanssa

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

Kyllä on realistinen ja pitäisi ottaa käyttöön. Esteenä on vielä kaupungin organisaatio, jossa palvelualueet hankkivat tietojärjestelmänsä itsenäisesti ilman osaamista ICT-asioissa. Tietohallinnolla on konsultoiva rooli, mutta ei määräävää roolia. On siis edelleen mahdollista että hankitaan järjestelmiä joista ei ole avointa rajapintaa.

1.4 Edistä sisäistä ja ulkoista yhteistyötä

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

Kaikki toiminnot pitäisi olla tässä mukana ja tietoisia. Esimerkiksi ruokapalvelun jakeluketjun lämpötiloilla voi olla vaikutusta johonkin muuhun toimintoon. Jos kaikki data ei ole saatavilla ei tällaisia vaikutusketjuja saada selville.

2.1 Kehitä ohjelmointirajapintoja tarvelähtöisesti

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

API rajapinta tulee olla mahdollisimman kattava. Kaikki data tulee olla hyödynnettävissä, vaikka tietokanta taustalla muuttuu, siis myös ylläpito tulee olla otettuna huomioon.

2.2 Määritä ohjelmointirajapintojen tarjoamiseen ja hyödyntämiseen liittyvät roolit, tehtävät, vastuut ja toimintamallit.

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

Ymmärrys rajapinnoista tulee olla kattavaa eri organisaation paikoissa. Kokonaisvastuu tietohallinnolla.

2.3 Kuvaa ohjelmointirajapintojen muodostama kokonaisuus

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

Parhaiden käytänteiden mukainen kattava ja yhtenäinen kuvaustapa. Palvelutoimittajat tulee velvoittaa tähän sopimustasolla.

2.4 Tunnista ja hallitse ohjelmointirajapintoihin liittyvät riskit

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

Riskit pitäisi olla hallittavissa, jos tekninen tietoturva muuten on ajan tasalla ja DMZ ja muut tietoturva-asiat kunnossa.

3.1 Kehitä ohjelmointirajapinnat avoimilla ja teknologiariippumattomilla standardeilla ja protokollilla

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

Protokolla tulee olla yleinen ja hyväksi havaittu. Tärkeämpää kuin itse protokolla on se, että se on kattavasti sama joka paikassa.

3.2 Kuvaa ohjelmointirajapintojen käsittelemät tiedot yhteisten ja yleisten tietomallien mukaisesti

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

Tietomalli tulee olla kattava siellä missä dataa hyödynnetään, esim. tietoaltaassa. Ei ole kriittisin asia kokonaisuudessa.

3.3 Testaa, versio, dokumentoi ja julkaise ohjelmointirajapinnat

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

Tässäkin tärkeää yhtgeneväisyys, ei helppo toteuttaa kun palvelutoimittajia useita. Vaatii tilaajan aktiivista otetta ja valvontaa.

3.4 Seuraa ohjelmointirajapinnoille asetettuja mittareita ja muita ominaisuuksia

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

Lokitiedot tulee olla kattavia.

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Erittäin tärkeä asia datan hyödynnettävyyden kannalta, joka on edelleen siilomaista. Kaikille julkisille toimijoille tulisi laatia yhtenäiset ja velvoittavat API-periaatteet. Kaikkia vanhoja järjestelmiä ei ole kustannustehokasta siirtää osaksi tätä, mutta kaikki uudet ehdottomasti ja mahdollisimman suuri osa vanhoista. Tärkeintä on lakiin perustuva ohjaus ja velvoittavuus, eli samalla kaavalla kaikkien julkisten toimijoiden data auki ja hyödynnettäväksi. Tässä valmistelutyössä kannattaa hyödyntää toimivia malleja kuten Tilastokeskus ja Väylävirasto, myös monilla kaupungilla on jotain avointa dataa.

Jokinen Juh
Nokian kaupunki - Tietohallinto, Tietohallintopäällikkö